SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS 2010/179/BUSP

2010 m. kovo 11 d.

dėl paramos SEESAC ginklų kontrolės veiklai Vakarų Balkanuose pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 26 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

(1) Per didelis ir nekontroliuojamas šaulių ir lengvųjų ginklų kaupimas ir plitimas padidino nesaugumą Pietryčių Europoje, pagilindamas konfliktą regione ir apsunkindamas taikos po konflikto stiprinimą, todėl kelia didelį pavojų taikai ir saugumui regione.

(2) 2005 m. gruodžio 15–16 d. Europos Vadovų Taryba priėmė ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją, kurioje pateikiamos ES veiksmų šaulių ir lengvųjų ginklų srityje gairės.

(3) ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategijos vienas iš nustatytų tikslų – skatinti veiksmingą daugiašališkumą sukuriant tarptautinius, regioninius arba ES ir jos valstybių narių vidaus mechanizmus, nukreiptus prieš šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų tiekimą ir destabilizuojantį plitimą. ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategijoje taip pat nustatyta, kad Vakarų Balkanai yra vienas iš labiausiai neteisėtos prekybos ginklais ir itin aktyvaus jų kaupimo įtakojamų regionų.

(4) Globojant Jungtinių Tautų vystymosi programai (toliau – UNDP) ir pagal buvusį Pietryčių Europos stabilumo paktą (nuo 2008 m. žinomą kaip Regioninio bendradarbiavimo taryba) sukurtas Pietryčių Europos informacijos centras šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės srityje (toliau – SEESAC). SEESAC būstinė yra Belgrade; jį sudaro techninės pagalbos padalinys, kuris padeda atlikti regioninius ir nacionalinius veiksmus.

(5) SEESAC, be kita ko, siekia šio tikslo – šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų platinimo ir per didelio kaupimo prevencijos visoje Pietryčių Europoje. SEESAC ypač akcentuoja regioninių projektų, kuriais sprendžiama tarpvalstybinių ginklų srautų problema, rengimą.

(6) ES anksčiau parėmė SEESAC veiklą 2002 m. spalio 21 d. Tarybos sprendimu 2002/842/BUSP, įgyvendinančiu Bendruosius veiksmus 2002/589/BUSP, kuris pratęstas ir iš dalies pakeistas 2003 m. lapkričio 17 d. Tarybos sprendimu 2003/807/BUSP bei 2004 m. lapkričio 22 d. Tarybos sprendimu 2004/791/BUSP. Šių sprendimų įgyvendinimą teigiamai įvertino Taryba,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. ES siekia skatinti taiką ir saugumą Vakarų Balkanuose, teikdama paramą veiksmingam daugiašališkumui ir svarbioms regioninėms iniciatyvoms, kuriomis siekiama sumažinti pavojų taikai ir saugumui, kurį kelia šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų platinimas ir per didelis kaupimas.

2. Kad būtų pasiektas 1 dalyje nurodytas tikslas, ES rems SEESAC projektą, kuriuo siekiama sumažinti šaulių ir lengvųjų ginklų keliamą grėsmę saugumui Vakarų Balkanuose. Veikla, kurią rems ES, turi būti siekiama šių konkrečių tikslų:

— gerinti nesaugių ir nestabilių ginklų bei šaudmenų atsargų valdymą ir saugumą,

— mažinti esamas ginklų ir šaudmenų atsargas jas naikinant,

— stiprinti šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolę, be kita ko, įgyvendinant tarptautinius ir nacionalinius dokumentus, susijusius su žymėjimu ir susekimu Vakarų Balkanų šalyse ir tobulinant ginklų registravimo procesą.

Išsamus projekto aprašymas pateikiamas priede.

2 straipsnis

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) atsako už šio sprendimo įgyvendinimą.

2. 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto projekto techninį įgyvendinimą atlieka SEESAC. Savo užduotį jis vykdo prižiūrint vyriausiajam įgaliotiniui. Šiuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis ir SEESAC sudaro būtinus susitarimus.

3 straipsnis

1. 1 straipsnio 2 dalyje nurodytam projektui įgyvendinti skiriama orientacinė finansavimo suma yra 1 600 000 EUR.

2. Iš 1 dalyje nustatytos sumos finansuojamos išlaidos tvarkomos laikantis Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri 1 dalyje nurodytų išlaidų tinkamą valdymą. Šiuo tikslu ji ir UNDP, veikianti SEESAC vardu, sudaro finansavimo susitarimą. Susitarime numatoma, kad SEESAC turi užtikrinti ES įnašo matomumą, proporcingą jo dydžiui.

4. Komisija siekia, kad 3 dalyje nurodytas finansavimo susitarimas būtų sudarytas kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo. Ji informuoja Tarybą apie sunkumus, su kuriais gali būti susidurta to proceso metu, ir praneša finansavimo susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

Vyriausiasis įgaliotinis praneša Tarybai apie šio sprendimo įgyvendinimą teikdamas reguliarias ataskaitas, kurias parengia SEESAC. Atlikdama vertinimą Taryba remiasi šiomis ataskaitomis. Komisija teikia ataskaitas dėl projekto įgyvendinimo finansinių aspektų.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas netenka galios po 24 mėnesių nuo finansavimo susitarimo, nurodyto 3 straipsnio 3 dalyje, sudarymo dienos arba po šešių mėnesių nuo jo priėmimo dienos, jei per tą laikotarpį nesudaromas finansavimo susitarimas.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.*

Priimta Briuselyje 2010 m. kovo 11 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
J. BLANCO

PRIEDAS

ES INDĖLIS Į SEESAC PROJEKTĄ ŠAULIŲ IR LENGVŲJŲ GINKLŲ SRITYJE VAKARŲ BALKANUOSE

1. **Įvadas**

ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategijoje pripažįstama, kad didelio masto šaulių ir lengvųjų ginklų kaupimas Pietryčių Europoje kelia rimtą grėsmę taikai ir saugumui. Ypač didelį susirūpinimą kelia Vakarų Balkanų šalys, kuriose praeityje sukaupta ginklų ir šaudmenų atsargų. Šis regionas ne tik ir toliau tiesiogiai susijęs su šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų platinimu, bet jame toliau išlieka ginklų gabenimo prekybos tikslais į kitas konflikto paliestas teritorijas rizika.

Šiuo metu pagrindinis Vakarų Balkanų šalių uždavinys – praktikoje įgyvendinti jų teisinius ir politinius įsipareigojimus šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės srityje, įskaitant JT veiksmų programą dėl šaulių ir lengvųjų ginklų ir Tarptautinį žymėjimo ir susekimo dokumentą.

Todėl siekiant kuo labiau sumažinti šaulių ir lengvųjų ginklų platinimo riziką itin svarbu didinti šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų turimų atsargų saugą, naikinti perteklių ir nustatyti griežtesnes šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės priemones, be kita ko, regionų lygiu įgyvendinant Tarptautinį žymėjimo ir susekimo dokumentą bei tobulinant registracijos procesą. Šie tikslai ir veikla atitinka įtvirtintuosius ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategijoje. SEESAC siūlo vykdyti projektus, susijusius su šiomis trimis veiklos sritimis.

2. **Projekto aprašymas**

2.1. *Geresnis atsargų valdymas*

2.1.1. *Regioniniai mokymo moduliai šaulių ir lengvųjų ginklų atsargų valdymo srityje*

Siekiant padėti didinti ginklų ir šaudmenų atsargų saugą ir saugumą, projekte numatoma parengti tris mokymo modulius, skirtus Vakarų Balkanų šalių gynybos ministerijų ir vidaus reikalų ministerijų pareigūnams, atsakingiems už materialinius išteklius. Kursai bus siūlomi tikrinimo grupėms ir pareigūnams siekiant padėti jiems susipažinti su geriausia praktika atsargų valdymo metodų srityje.

Įgyvendinus projektą pagerės tarptautinių standartų ir geriausios praktikos atsargų valdymo srityje išmanymas. Pagerinus atsargų valdymo procedūrų įgyvendinimo lygį ir kokybę, padidės atsargų sauga ir saugumas.

2.1.2. *Šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų sandėliavimo objektų saugos ir saugumo gerinimas*

Projektu, siekiant padidinti saugaus sandėliavimo pajėgumus, bus pagerinta ginklų ir šaudmenų sandėliavimo objektų sauga ir saugumas Vakarų Balkanuose, teikiant specialią techninę ir su infrastruktūra susijusią pagalbą. Vykdant projekto veiklą bus teikiama pagalba Bosnijos ir Hercegovinos bei Juodkalnijos gynybos ministerijoms ir Kroatijos Respublikos vidaus reikalų ministerijai įsigyjant ir įrengiant reikiamą įrangą ginklų ir šaudmenų atsargų saugumui užtikrinti. Bus apmokytas už atsargų valdymą atsakingas personalas.

Įgyvendinus projektą, atrinktuose objektuose bus taikomos griežtesnės saugumo nuostatos ir griežčiau kontroliuojamas patekimas į tuos objektus ir taip padidės šaudmenų atsargų sauga. Todėl, geriau kontroliuojant šaudmenų ir ginklų būklę, labai sumažės vagysčių ir nekontroliuojamų sprogimų pavojus.

2.2. *Šaulių ir lengvųjų ginklų naikinimas*

Projekto tikslas – didinti saugumą ir mažinti ginklų platinimo riziką žymiai sumažinant perteklinį ginklų sandėliuose kiekį. Siekiant sumažinti Kroatijos ir Serbijos vidaus reikalų ministerijų turimą perteklinį šaulių ir lengvųjų ginklų kiekį, įgyvendinant projektą bus vykdomos kelios šaulių ir lengvųjų ginklų naikinimo operacijos. Kroatijoje įgyvendinant projektą numatoma sunaikinti apie 30 000 ginklų. Serbijoje priskaičiuojama 40 000 ginklų, kurie turės būti sunaikinti.

Įgyvendinus projektą, žymiai sumažės Kroatijos ir Serbijos vidaus reikalų ministerijų sandėliuose esančių perteklinių ir konfiskuotų šaulių ir lengvųjų ginklų skaičius. Rastų ginklų naikinimas labai padės užkirsti kelią tolesniam šaulių ir lengvųjų ginklų platinimui. Dėl to šiose dviejose šalyse taip pat padidės saugumas ir informuotumas su šaulių ir lengvaisiais ginklais susijusiais klausimais.

2.3. *Didesnė šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolė*

2.3.1. *Nacionalinių ginklų registravimo ir apskaitos tvarkymo sistemų sukūrimas*

Įgyvendinant projektą numatyta sukurti ar modernizuoti veikiančias ginklų registravimo, licencijų išdavimo ir apskaitos tvarkymo sistemas. Registravimo sistemose bus vykdomos operacijos, susijusios su fizinių ir (arba) juridinių asmenų turimų šaunamųjų ginklų ir leidžiamų turėti šaudmenų kiekio sekimu. Parama apskaitos tvarkymui, be kita ko, bus teikiama siekiant sukurti programinės įrangos produktą (-us), skirtą (-us) ne tik civilių asmenų turimiems ginklams, bet ir sandėliuose, patvirtintuose sandėliuose ar arsenaluose, pavyzdžiui, vietinėje policijos nuovadoje ar centriniame sandėliavimo objekte, vykdomoms operacijoms, susijusioms su ginklų, šaudmenų ir (arba) sprogmenų valdymu, nustatyti. Taigi bus galima nustatyti ginklus, naudotojus ir įrangos laikymo vietą, kai jie nenaudojami. Įgyvendinant projektą taip pat bus užtikrinama atitinkama techninė infrastruktūra ginklų registravimo programinei įrangai įdiegti.

Sukūrus ir įdiegus ginklų registravimo ir apskaitos tvarkymo elektroninę (-es) sistemą (-as) bus įgyvendinti registravimo ir apskaitos tvarkymo reikalavimai, nustatyti JT Protokole dėl šaunamųjų ginklų ir Tarptautiniame susekimo dokumente.

2.3.2. *Ginklų rinkimas ir registravimas*

Projektu siekiama padėti rinkti ginklus, sprogstamuosius užtaisus, artilerijos ir susijusius šaudmenis, be kita ko, civiliams legalizavus ginklų laikymą – juos registruojant.

Informuotumo didinimo veiksmus koordinuos komitetai, kuriuos sudarys vidaus reikalų ministerijų ir UNDP/SEESAC specialistai bei prireikus kiti atitinkami viešųjų ryšių ekspertai, siekiant tinkamai skleisti informaciją apie teisės aktus ir savanorišką nelegalių šaunamųjų ginklų atidavimą. Kampanijų metu didelis dėmesys bus skiriamas vietiniams informacijos skleidimo kanalams, per kuriuos galima veiksmingiausiai pasiekti vietos lygio auditoriją. Vietinį informacijos skleidimą sustiprins nacionaliniu lygiu vykdomas informavimas, t. y. pranešimai, pokalbiai ir dokumentiniai filmai. Informacija apie kampanijas bus teikiama elektroninėmis ir rašytinėmis žiniasklaidos priemonėmis. Kampanijų metu daromi pranešimai bus pozityvūs ir rodys, kaip teisės aktai įgyvendinami praktikoje.

Įgyvendinus projektą padidės saugumas Vakarų Balkanuose – iš gatvių bus pašalinti pavojingi ginklai visuomenei ir policijai palaikant abipusius ryšius. Visų pirma projektas apims visas asmenų, turinčių nelegalių ginklų ir ketinančių įsigyti ginklų, amžiaus grupes.

2.3.3. *Regioninis seminaras žymėjimo ir susekimo klausimais*

Įgyvendinant projektą numatoma surengti dviejų dienų regioninį seminarą (preliminariai – Belgrade (Serbija)). Seminare bus pateikiama naujausia informacija apie tarptautinių dokumentų nuostatų laikymąsi ir nacionalinės teisės aktų priėmimą žymėjimo ir susekimo klausimais Vakarų Balkanuose. Seminare bus apžvelgtas nacionalinės teisės aktų įgyvendinimas. Konkretus

tikslas – importuojamų ginklų žymėjimo reikalavimo pagal JT Protokolą dėl šaunamųjų ginklų įgyvendinimas. Šiame regioniniame seminare dalyvaus, *inter alia*, Vakarų Balkanų šalių atstovai, tarptautinių organizacijų bei NVO, nacionalinės pramonės atstovai ir techniniai ekspertai iš ES valstybių narių. Numatoma, kad šiame seminare dalyvaus ne daugiau kaip 50 dalyvių.

Seminaro metu bus parengta pranešimų, diskusijų ir rekomendacijų ataskaita. Seminaro dokumentai bus paskelbti internete.

3. **Trukmė**

Visa numatoma projekto trukmė – 24 mėnesiai.

4. **Naudos gavėjai**

Projekto naudos gavėjai – Vakarų Balkanų šalių nacionalinės institucijos, atsakingos už ginklų kontrolę ir atsargų valdymą.

Vakarų Balkanų šalių plačiajai visuomenei projektas bus naudingas netiesiogiai – sumažės nesaugumo ir nestabilumo rizika, kylanti dėl plačiai paplitusio šaulių ir lengvųjų ginklų platinimo.